

AKCIJSKI NAČRT ZA UVELJAVLJANJE ENAKOSTI SPOLOV NA INŠTITUTU ZA KRIMINOLOGIJO PRI PRAVNI FAKULTETI V LJUBLJANI

za obdobje od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2029

Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani (Inštitut) si prizadeva za spolno uravnoteženo strukturo vodstvenih kadrov, raziskovalk oziroma raziskovalcev in drugih zaposlenih, zato direktor Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani sprejme *Akcijski načrt za uveljavljanje enakosti spolov na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani* (v nadaljevanju: NES IK) za 4-letno obdobje od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2029.

Leta 2025 je bilo na Inštitutu zaposlenih 12 moških in 23 žensk. Vodstvo Inštituta sestavljajo predstavniki obeh spolov (stanje 2025): direktor (raziskovalec), vodja programske skupine (raziskovalka) in predsednica znanstvenega sveta (raziskovalka). (OPOMBA: uporaba teh dveh slovničnih oblik ne pomeni izključevanja oseb, ki se identificirajo zunaj binarnega sistema (ne moški in ne ženska), ali oseb, ki so spremenile spol).

Vidiki spola so bili v preteklosti predmet številnih raziskav Inštituta (storilke kaznivih dejanj, nasilje v družini, spolna kriminaliteta ...) in ostajajo pomembna raziskovalna tema tudi za prihodnost.

Inštitut namerava ohraniti in okrepiti prakso uresničevanja enakosti spolov. Pričujoč dokument vsebuje načrt za ustvarjanje enakih priložnosti in ohranjanje enakih možnosti žensk in moških ter preprečevanje sistemskih in nezavednih praks, ki omejujejo ženske pri ustvarjanju uspešne karierni poti. Inštitut podpira raznovrstnost in drugačnost, ki presega samo spolno raznolikost. Načrt za uveljavljanje enakosti spolov se osredotoča samo na dimenzijo spola, kar pa v nobenem pogledu ne zmanjšuje prizadevanj Inštituta za enake možnosti vseh zaposlenih in sodelujočih, ne glede na njihove morebitne različne osebne okoliščine.

Načrt za uveljavljanje enakosti spolov na Inštitutu morajo spoštovati raziskovalke in raziskovalci in vsi drugi zaposleni.

Za uresničevanje NES IK so na letni ravni predvideva namenska finančna sredstva v višini najmanj dveh minimalnih plač v Republiki Sloveniji. Finančna sredstva bodo ponujena raziskovalkam za financiranje izobraževanj v tujini po njihovi izbiri (poleg ostalih možnosti financiranja, ki so že na voljo vsem zaposlenim). Poleg tega so namenjena tudi nakupu vsaj dveh knjižnih del s področja enakosti spolov, ki jih vsako leto na predlog zaposlenih naroči knjižnica Inštituta in izvedbi ciljnih usposabljanj na temo enakosti spolov.

Prvi cilj

Uravnotežena zastopanost spolov na vodstvenih oziroma odločevalskih položajih

Inštitut si prizadeva, da sta na njegovih vodstvenih oziroma odločevalskih položajih, kamor spadajo direktorski položaj, vodja programske skupine in predsednica oziroma predsednik znanstvenega sveta ter v drugih organih inštituta enakovredno zastopana oba spola.

Ob novih zaposlitvah v procesu izbire ustreznih kandidatov inštitut poskrbi za uravnoteženost spolov v izbirnih organih.

Drugi cilj

Enake možnosti spolov pri zaposlovanju, napredovanju in drugih kariernih možnostih ter pri usklajevanju profesionalnega in zasebnega življenja

Inštitut za kriminologijo zagotavlja, da imajo ženske in moški enake možnosti za uspeh pri zaposlovanju, napredovanju in drugih kariernih možnostih.

Opisi delovnih mest na Inštitutu v razpisih so pisani včasih v ženskem, včasih v moškem slovničnem spolu. Upoštevanje spola pri izbiri kandidatov je prepovedano.

Inštitut skrbi za spolno uravnoteženost študentk in študentov, s katerimi sodeluje v času njihovega diplomskega in magistrskega študija. Mentorice, mentorji oziroma vodje projektov študentkam in študentom zagotavljajo enake možnosti pri pridobivanju izkušenj in znanja v raziskavah.

Inštitut si prizadeva, da kot raziskovalke in raziskovalce zaposli najsposobnejše kandidatke in kandidate in jim omogoča enake možnosti za karierno rast in napredovanje. Stremi k sklepanju delovnih razmerij, ki raziskovalkam in raziskovalcem omogočajo varno načrtovanje družine: pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas in pogodbe o zaposlitvi za določen čas v trajanju najmanj enega leta.

Tretji cilj

Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja znotraj organizacijske strukture

Inštitut za kriminologijo ustvarja in ohranja delovne pogoje, v katerih je mogoče usklajevati poklicno in zasebno življenje. To pomeni tudi upoštevanje zahtev družinskega življenja pri kariernem napredovanju.

Pravno-kadrovska služba Inštituta zaposlenim in ostalim sodelujočim nudi informacije in se z njimi na njihovo željo posvetuje o načinih združevanja starševstva, študija in kariere.

Staršem mlajših otrok oziroma otrok s posebnimi potrebami v skladu s 50. členom ZSDP-1 omogoča opravljanje dela za polovičen delovni čas. Inštitut pa jim dodatno omogoča delo od doma v večjem obsegu.

Delovni čas Inštituta je prilagodljiv. Raziskovalci si osemurni delavnik razporedijo med sedmo in dvajseto uro in ga lahko prilagajajo raznolikim in spreminjajočim se družinskim potrebam.

Četrty cilj

Dimenzije spola v vsebini raziskav in poučevanja

Inštitut za kriminologijo vidike spola vključuje v predmet preučevanja programske skupine oz. dela stabilnega financiranja in v posamezne raziskovalne projekte ter pri tem posveča posebno pozornost doslej spregledanim vprašanjem glede spola in diskriminacije na področju kriminologije in kriminalitetne politike. Ugotovitve raziskav so predstavljene javnosti. Raziskovalci, ki opravljajo pedagoško delo, dimenzije spola po svoji presoji vključujejo v poučevanje.

Inštitut sodeluje z gostujočimi raziskovalkami in raziskovalci, ki v svoje raziskave vključujejo perspektive spola. Pri prijavljanju raziskav s tega področja in diseminaciji si Inštitut prizadeva sodelovati z drugimi raziskovalnimi institucijami in nevladnimi organizacijami.

Pri organizaciji javnih dogodkov si Inštitut prizadeva za sistematično in vidno vključevanje vsebin s področja enakosti spolov, namenjenih notranji in zunanji publiki.

Peti cilj

Enake možnosti in vključevanje drugih ranljivih skupin

Ob skrbi za enakost spolov se Inštitut zaveda tudi problemov intersekcionalne neenakosti. Zato ustvarja pogoje za delo, ki ne diskriminirajo LGBTIQ+ osebe, osebe s telesnimi in drugimi oblikami oviranosti.

Šesti cilj

Ukrepi za preprečevanje nasilja na podlagi spola in drugih osebnih okoliščin, vključno s spolnim nadlegovanjem

Inštitut za kriminologijo med zaposlenimi krepi zavedanje o prikritih pristranostih, povezanih s spolom in drugimi osebnimi okoliščinami, in sistemskih neenakostih z notranjimi in zunanjimi usposabljanji. V času veljavnosti NES IK se vsaj enkrat zagotovi usposabljanje o diskriminaciji in vidikih enakosti spolov za vse zaposlene, ki ga izvede zunanji izvajalec (zunanje usposabljanje). Raziskovalke in raziskovalci, ki v raziskavah obravnavajo perspektive spola, ugotovitve iz raziskav enkrat letno predstavijo preostalim zaposlenim na Inštitutu (notranje usposabljanje).

Komunikacija med zaposlenimi na Inštitutu je spoštljiva in ne ustvarja ali krepi spolnih in drugih stereotipov ali predsodkov.

V primeru diskriminacije na podlagi spola ali drugih osebnih okoliščin, vključno s spolnim nadlegovanjem, sme žrtev izbrati zaupno osebo, ki lahko sodeluje v vseh postopkih obravnave primera skladno s Pravilnikom o delovnih razmerjih IK (8. člen). Če druga zaupna oseba ni izbrana sme žrtev v te postopke vključiti varuhinjo oz. varuha dostojanstva delavk in delavcev (varuhinja dostojanstva), ki jo oziroma ga imenuje Komisija za enakost spolov za obdobje 4 let. Funkcija varuhinje dostojanstva ni združljiva s funkcijo direktorice oziroma direktorja Inštituta.

Nadzor nad uresničevanjem NES IK

Za nadzor nad uresničevanjem NES IK sta pristojna Skrbnica oziroma Skrbnik za enakost spolov (skrbnica) in Komisija za enakost spolov (komisija).

Skrbnica, imenovana s strani direktorice oziroma direktorja Inštituta, spremlja izvajanje NES IK in sklicuje seje komisije.

Komisijo sestavljajo direktorica oziroma direktor Inštituta, predsednica oziroma predsednik Znanstvenega sveta, varuhinja dostojanstva in skrbnica. Komisija nadzoruje uresničevanje NES IK in predlaga direktorju oz. direktorici Inštituta njegove izboljšave.

Po poteku enega leta od sprejetja NES IK in nato vsako leto komisija oceni, ali se cilji, opredeljeni v NES IK, uresničujejo. V ta namen jim Pravno-kadrovska služba Inštituta posreduje v pregled statistične podatke o spolni sestavi zaposlenih in napredovanju. Če komisija oceni, da cilji, opredeljeni v NES IK, niso doseženi, sprejme dodatne ukrepe za uveljavljanje enakosti spolov.

Agregirani podatki po spolu in nazivu zaposlenih se objavijo v vsakoletnem Poročilu o delu Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

Datum: 30.12. 2025

prof. dr. Aleš Završnik

direktor

